

1. Orta Asya Türk devletinde devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı Kurultaya din adamları (şaman, kan, baksı) katılmaz. (Kurultayda hatun, hakan boy beyleri, hükümet üyeleri komutanları, ihtiyarlar bulunurdu.

Cevap - E

2. Verilen üç din de tapınaklı dinler olduğu için Türklerin yerleşik yaşama geçmelerinde katkı sağlanmıştır. Bu soru genel itibarıyla manihaizm inancıyla bağdaştırılır, bu yargı yanlıştır. İslamiyet ve Hristiyanlık inançları belli bir tapınağa sahip olduğu için ve bu durum ibadeti öğütlediği için Türklerin yerleşik yaşama geçişini kolaylaştırmıştır.

Cevap - E

3. Anadolu Selçuklu hükümdarı I. Mesut'tan itibaren Mısır, Memluktardan itibaren Suriye, IX ve X. yüzyıldan itibaren Karadeniz'in kuzeyi ve Volga Bölgesi Türkiye adının kullanıldığı coğrafyalardır. Afganistan'da Türk devletleri kurulmuş fakat Türkiye adı geçmemiştir.

Cevap - E

4. Fresko (duvar resmi) ve hukuki vesikalar ilk olarak Uygur Türklerinde görülür. Çünkü Uygurlarda yerleşik yaşam vardır. Töreyi ilk yazılı hâle getiren Uygurlardır. Alfabe Uygurlardan önce Kök Türkler tarafından kullanılmıştır.

Cevap - D

5. Bulgarlar ve Avarlar İstanbul'u kuşatan Türk topluluklarıdır. Avarlar Sasanilerle ittifak yaparak 619-626 yıllarında İstanbul'u iki defa kuşattılar. Tuna Bulgarları da Kurum Han Dönemi'nde İstanbul'u kuşatmışlardır. Akhunlar (Eftalitler) İstanbul'u hiçbir dönem kuşatmamışlardır.

Cevap - D

6. Attila'nın Germenlerle mücadelesi Almanların Nibelungen Destanı'na konu olmuştur. Bu destanda Attila'nın kahramanlıklarına geniş yer ayrılmıştır.

Cevap - E

7. Afganistan bölgesine egemen olan Akhunlar Bizans kaynaklarında Eftal olarak adlandırılmışlardır. Sasaniler Dönemi'nde çıkan Mazdek İsyanı'nı bastırmışlardır. Bu devlet, bayrağında ay ve yıldız kullanmıştır. Bu devlete Kök Türk Sasani ittifakı sonucunda son verilmiştir.

Cevap - D

8. Kök Türkler, 552 yılında Bumin Kağan Dönemi'nde Avarlara karşı verilen mücadele sonucu kurulmuştur. Avar egemenliğine tam olarak son veren Mukan Kağan'dır. Avarlar bu olayın ardından Romanya dolaylarında devlet kurmuşlardır.

Cevap - B

9. Kutluk Kağan, Çin'e karşı yapmış olduğu 46 sefer sonucunda "İteriş" unvanını alarak devleti kurmuştur. Bu sayede 50 yıllık Çin esareti sonlanarak Türkler tekrar bağımsızlıklarını kazanmışlardır.

Cevap - A

10. Orta Asya Türkleri sanat eserlerinde bitki, hayvan ve geometrik şekiller kullanmışlardır. Geometrik şekilleri daha çok halı ve kilimlerde kullanmışlardır.

Cevap - E

11. Kök Türk Devleti'ni kuran boy Aşına Boyu'dur.

Cevap - B

12. Türgişler, Emevilerle yapmış oldukları Haristan Savaşı sonucunda Emevileri yenilgiye uğratarak Orta Asya'nın İslamlaşmasını engellemişlerdir.

Cevap - A

13. Hazarlar ticaretle uğraştıkları için ordularında daha çok, paralı askerler kullandılar. Bundan dolayı Hazarlarda ordu-millet anlayışı görülmez.

Cevap - A

14. 552-659 yılları arasında Orta Asya'da hüküm süren Kök Türkler, Avarlar tarafından değil, Çinliler tarafından yıkılmıştır.

Cevap - C

15. Turfan, Beşbalık, Ordubalık, Karahoca, Karabalasagun Uygur şehirleridir. Buhara, Timur Devleti Dönemi'nde önem kazanan bir şehirdir.

Cevap - C

16. Orta Asya Türk devletlerinde kağanın siyasi iktidar sahibi olması kut kavramı ile adlandırılmıştır. Kut, hükümdarlık yetkisinin tanrı tarafından verilmesi inancıdır. Diğer bir adı da karizmatik hâkimiyettir.

Ülüg: Tanrının verdiği iktisadi güç.

Kuç: Tanrının verdiği askerî güç.

Yarlıg: Kağanın emri.

Tirnek: Oğuzlardaki devlet meclisi.

Cevap - A

17. Orta Asya Türk devletinde hakimiyet sembolleri arasında

- Otağ (çadır)
- Örgin (Taht)
- Kama
- Ordu (Çadırkent)
- Kotuz (Sorguç)
- Yarlıg (Kağanın Emri)
- Kamçı (Berge)
- Toy (Şölen)
- Tuğ (Sancak)
- Yay
- Kılıç
- Davul (Nevbet)
- Unvan
- Kemer (Kur)

yer almaktadır. Ancak ok bir hakimiyet sembolü değildir.

Cevap - E

18. Ataman: Tiginlerin hocası.

Tılmaç (Yula): Tercüman.

Bitigci (Tamgacı): Katip

Tutuk: Askerî vali.

Toygun: Kurultay üyesidir.

Cevap - B

19. Türkler göçebe yaşamın etkisiyle birçok dini benimsemişlerdir. İslam inancı Göktanrı inancı ile örtüştüğü için ulusal kimliklerini korumalarında etkili olmuştur.

Cevap - E

20. VIII. yüzyılda Kutluk Devleti tarafından oluşturulan *Orhun Yazıtları* Türk-İslam edebiyatının değil, İslamiyet öncesi Dönem'in ilk eserleridir. Birer siyasetname özelliği taşıyan bu kitabeler Orta Asya Türk tarihi hakkında geniş bilgiler vermektedir.

Cevap - E

21. Kam, şaman, baksı Orta Asya'da din adamlarına verilen isimlerdir. Dinî törenlerin tertiplenip uygulanmasında bu görevliler sorumluydu.

Cevap - E

22. Orta Asya Türk devletinde uygulanan törenin değişmeyen dört hükmü vardı. Könilik (adalet), uzluk (iyilik), tüzük (eşitlik), insanlık (kişilik) törenin değişmez hükümleridir. Kısık ise hapisane anlamına gelmektedir.

Cevap - E

23. Kutluk Hükümdarı Bilge Kağan dağınık hâldeki Türk boylarını ikinci kez tek bayrak altında toplayarak Türk birliğini sağlamıştır. Bilge Kağan, Vezir Tonyukuk, Kül-tigin ile birlikte devleti yöneten Bilge Kağan en parlak döneme damgasını vurmuştur.

Cevap - D

24. Verilen üç durum Kurultayın yetkileri arasında gösterilir. Kurultayın diğer yetkileri arasında;

- kanun yapmak,
- savaş ve barışa karar vermek,
- töre koymak,
- vergileri belirlemek,
- hakanı seçmek görevden almak vardır.

Cevap - E